

УДК 330.341

JEL O31

DOI 10.32782/2786-765X/2023-2-5

Павловський С.А.

доктор медичних наук, професор, директор
КНДУ «Науково-дослідний інститут розвитку міста»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4087-6256>

Мельник Н.О.

директор
Департаменту економіки та інвестицій
виконавчого органу Київської міської ради
(Київської міської державної адміністрації)
ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-8452-907X>

Косяк О.Є.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри глобальної економіки
Національного університету біоресурсів і природокористування України
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2637-4572>

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОГО ПРОЕКТУ: СУТНІСТЬ ТА ЕТАПИ РОЗРОБКИ

Статтю присвячено дослідженню наукових знань про методи оцінки інноваційних проектів, а також впровадженні отриманих результатів у практику для підвищення ефективності управління інноваційними процесами. Авторами, на основі проведеного аналізу наукових знань про методи оцінки інноваційних проектів, з'ясовано, що загалом інноваційний проект має на меті стимулювання розвитку та зміни в економіці шляхом впровадження нових ідей та технологій, що приносять економічну вигоду та сприяють зміцненню позицій організації на ринку. Доведено, що впровадження інновацій стає необхідним для забезпечення успіху підприємства, оскільки вони дозволяють відкривати нові ринки, створювати конкурентні переваги та розширювати сферу впливу. Встановлено, для створення нового проекту на підприємстві необхідно визначити напрямки роботи, враховуючи особливості та специфіку діяльності підприємства. Авторські дослідження та аналіз показав, що процес розробки та реалізації інноваційного проекту використовує результати інноваційної діяльності з метою підвищення ефективності процесу або діяльності у відповідній сфері. Водночас якість інноваційного проекту і створеної продукції, що випускається відповідно до нього, визначається ще на етапі проведення маркетингових досліджень. У цей час здійснюється оцінка відповідності внутрішніх можливостей розвитку підприємства (його потенціалу для інноваційного розвитку) зовнішнім факторам, що виникають на ринку (ринковим можливостям і загрозам). Таким чином, інноваційні проекти часто мають більшу ефективність, але водночас є ризикованими. Для успішної реалізації інноваційного проекту важливо мати орієнтацію на сучасну збутову і маркетингову систему, висококваліфікований персонал, наявність новітніх технологій, чітку концепцію впровадження продукту та місію підприємства.

Ключові слова: інновації, бізнес-ландшафт, інноваційний проект, управління інноваційними процесами, інноваційний продукт, життєвий цикл інновацій.

Постановка проблеми. Інновації відіграють важливу роль у розвитку сучасного бізнесу і суспільства загалом. Вони відображають бажання просуватися вперед, впроваджувати новаторські ідеї та технології для зміни навколишнього світу. Але, варто зазначити, що інновації завжди супроводжуються невизначеністю та ризиком, оскільки їхні наслідки і вплив неможливо передбачити заздалегідь.

Сучасний бізнес-ландшафт характеризується швидкими змінами і нестабільністю. В такому середовищі підприємства змушені адаптуватися до нових викликів і змінювати свою стратегію, щоб залишатися конкурентоспроможними. Впровадження інновацій

стає необхідним для забезпечення успіху підприємства, оскільки вони допомагають відкривати нові ринки, створювати конкурентні переваги та розширювати сферу впливу.

Крім економічних переваг, інновації також можуть позитивно впливати на екологічну та соціальну сфери. Розробка та впровадження екологічно чистих технологій і практик допомагають знизити негативний вплив бізнесу на навколишнє середовище та підвищити сталість розвитку. Соціальні інновації спрямовані на задоволення потреб суспільства, вирішення соціальних проблем і покращення якості життя людей. Ця взаємодія економічних, екологічних та соціальних ефектів від

інновацій допомагає створити кращі умови життя не тільки для сучасного покоління, але й для майбутніх поколінь.

Мета статті полягає в розширенні наукових знань про методи оцінки інноваційних проєктів, а також впровадженні отриманих результатів у практику для підвищення ефективності управління інноваційними процесами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження щодо організації інноваційних проєктів привертають увагу як вітчизняних, так і зарубіжних вчених. Серед них Йозеф Шумпетер, австрійський економіст, зробив значний внесок у розуміння інноваційного процесу. Він впровадив поняття «творчого руйнування», що передбачає, що інновації знищують старі методи та структури, відкриваючи дорогу для нових ідей і розвитку. Й. Шумпетер вважав інновації ключовим фактором економічного зростання.

Іван Федішин, український економіст, зосередив увагу на організаційних аспектах інноваційних проєктів. Він розробив методологію управління інноваціями, яка враховує взаємозв'язок між технологічними, економічними та соціальними аспектами.

Ігор Кушнір, також український науковець, вивчав проблеми інноваційної діяльності та роль інновацій у розвитку економіки. Він зосередився на впровадженні інноваційних проєктів та їх ефективності, розробивши методи оцінки та контролю цих процесів.

Тарас Дудар, вітчизняний дослідник, провів широкі дослідження управління інноваційними проєктами в умовах нестабільного бізнес-середовища. Його роботи зосереджуються на проблемах ризик-менеджменту, стратегічного планування та організаційної культури, що сприяють успішному впровадженню інновацій.

Дослідження цих вчених, разом з іншими авторами, збагачують наше розуміння інноваційних процесів та допомагають розвивати методологію та практичні підходи до організації інноваційних проєктів. Їхні висновки і публікації є важливими джерелами знань для практиків та науковців, які займаються цією тематикою, сприяючи успішному впровадженню інновацій та позитивному впливу на розвиток суспільства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інноваційний проєкт включає важливі аспекти розвитку та впровадження нових ідей, технологій, продуктів або послуг на ринку з метою досягнення економічних переваг. Його сутність полягає в створенні та реалізації новаторських рішень, що можуть охоплювати різноманітні аспекти, такі як нові

продукти, процеси, методи, технології або бізнес-моделі. Основна мета інноваційного проєкту полягає в впровадженні чогось нового на ринку, що може покращити продуктивність, ефективність, конкурентоспроможність або створити нові можливості для розвитку бізнесу. Відсутність новаторських рішень в господарській діяльності підприємств може призвести до погіршення її економічних показників і, навіть, до виникнення кризових явищ в умовах нестабільного бізнес-середовища. Досліджуючи кризові явища в умовах ринкової економіки та їх вплив на економічну активність основного її елемента – підприємницького сектора, Г. Кациця і Є. Намлієв зазначають, що кризи, які виникають на рівні окремих підприємств або галузей, спричинені недостатнім управлінням, відсутністю інновацій, проблемами з якістю продукції або послуг, «...а також нездатністю адаптуватися до ринку, що змінюється, або технологій. Тут ключовим фактором є здатність підприємства чи галузі до змін і інновацій, що часто визначає їхню здатність пережити кризу» [8].

Економічний зміст інноваційного проєкту включає розрахунок економічних показників та потенційних користей, які можуть бути отримані від реалізації проєкту. Це включає оцінку вартості витрат на розробку та впровадження нових ідей, а також очікувані прибутки, витрати або інші економічні наслідки. Економічний зміст інноваційного проєкту також передбачає аналіз ринкової потреби, потенційного попиту, прогнозування конкурентних переваг та ризиків, а також визначення оптимального фінансового плану для реалізації проєкту.

Узагальнюючи, інноваційний проєкт спрямований на стимулювання розвитку та змін в економіці шляхом впровадження новаторських ідей та технологій, які приносять економічну користь та допомагають зміцнити позиції організації на ринку.

Для успішного впровадження інноваційного проєкту необхідно детально проаналізувати всі його аспекти. Перш за все, необхідно провести дослідження ринкових потреб та аналіз потенційного попиту на нововведення. Це допоможе зрозуміти, наскільки інноваційний продукт або послуга буде востаннє у споживачів та чи зможе задовольнити їх потреби.

Далі, важливо провести оцінку конкурентного середовища, аналізуючи, які інші компанії вже присутні на ринку та чим вони відрізняються від запропонованого інноваційного рішення. Це допоможе визначити конкурентні переваги свого проєкту і розробити стратегію,

яка дозволить зайняти свою нішу на ринку.

Однак, навіть якщо інноваційний проєкт має потенціал та переваги, необхідно врахувати його економічну сторону. Це означає розрахунок вартості розробки та впровадження проєкту, а також визначення очікуваних прибутків і збитків. Ефективне управління фінансовими ресурсами допоможе забезпечити успішну реалізацію проєкту.

Також не слід забувати про соціальний вимір інноваційного проєкту. Нововведення можуть мати вплив на різні соціальні групи та взаємозв'язки у суспільстві. Важливо збалансувати інтереси різних стейкхолдерів та забезпечити позитивний вплив проєкту на спільність.

Крім того, етап реалізації інноваційного проєкту вимагає дотримання правових та регуляторних вимог. Підприємство повинно усвідомлювати можливі ризики та зв'язані з ними юридичні питання і розробити стратегію для їх мінімізації.

Успішне впровадження інноваційного проєкту потребує високого рівня організаційного менеджменту та комунікації між всіма структурами компанії. Кожен етап проєкту повинен бути чітко спланований, а кожен член команди має зрозуміти свої обов'язки та внести свій внесок у досягнення поставлених цілей.

Усі ці аспекти взаємозв'язані та важливі для успіху інноваційного проєкту. Ретельний аналіз, планування та виконання дозволять підприємству досягти ефективного впровадження інновацій, забезпечити економічну вигоду та зміцнити свою позицію на ринку.

Успішний розвиток підприємства вимагає постійних змін і прогресу, а також врахування нових інновацій у промисловості та управлінні. Тому інноваційна діяльність, включаючи розробку та впровадження інноваційних проєктів, є необхідною для будь-якої компанії з метою підвищення її інноваційної активності, отримання прибутку та досягнення позитивних ефектів у сфері економіки, соціального розвитку та технологій.

У загальному розумінні, проєкт – це тимчасова діяльність, спеціально спланована для створення унікальних умов, які приносять вигоду всім зацікавленим сторонам. Інноваційний проєкт передбачає послідовність взаємопов'язаних дій, спрямованих на впровадження нововведень, щоб створити цінність та відповідати місії соціально-економічної системи, враховуючи обмеження з часу, ресурсів та експлуатації продукту проєкту.

Основними характеристиками інноваційного проєкту є:

– Ціль, яка є бажаним результатом та досягається протягом визначеного часу.

– Обмеженість в часі для досягнення поставленої мети.

– Унікальність та висока новизна.

– Обмеженість ресурсів.

Для створення нового проєкту на підприємстві, необхідно визначити напрямок діяльності, враховуючи його особливості та специфіку. Перед формуванням ідеї інноваційного проєкту, важливо детально описати основні складові проєкту, такі як тип інновації, його зв'язок з існуючими системами, масштаб та термін реалізації (табл. 1).

При виборі проєкту за цією класифікацією, необхідно враховувати як внутрішні ресурси підприємства, так і можливість отримання додаткових ресурсів для успішної реалізації інноваційного проєкту. Для здійснення проєкту також можна використовувати залучені кошти, як інвестиції або кредити, проте необхідно ретельно дослідити прибутковість проєкту і з'ясувати, чи будуть отримані прибутки достатні для покриття витрат і сприятимуть досягненню цілей підприємства.

Кожен проєкт має свій життєвий цикл, що складається з різних фаз. Для забезпечення різних управлінських функцій проєкту необхідні відповідні дії, які можна розглядати як процеси управління проєктами. Фази життєвого циклу інвестиційного проєкту можуть бути розширені або об'єднані в залежності від обраної методології класифікації. Наприклад, деякі дослідники, такі як О.О. Міцура та О.М. Олефіренко, пропонують підхід з 4-стадійною моделлю (рис. 1), але існують інші підходи, які можуть розширювати цей життєвий цикл проєкту.

Проєкт складається з фаз та етапів, які включають різноманітні види робіт. Перша фаза, називана початковою або концепційною, відповідає за створення концепції проєкту. Під час цієї фази проводиться збір початкових даних, аналіз поточного стану та попередні дослідження. Визначаються цілі, завдання, результати та основні вимоги до проєкту, а також обмеження, критерії ефективності, ризикові фактори, стосуючі проєкту, потенційні учасники, часовий графік, ресурси та фінансування. При формуванні концепції інноваційного проєкту корисно провести порівняльний аналіз альтернативних варіантів та врахувати пропозиції щодо вдосконалення обраного напрямку робіт. На заключному етапі цієї фази здійснюються випробування або експертиза ідеї, затверджується концепція і отримується дозвіл на перехід до наступної фази створення проєкту.

Друга фаза, фаза розробки, включає підготовку основних компонентів проєкту та

Таблиця 1

Класифікація інноваційних проєктів

Класифікаційна ознака	Види
За рівнем рішення	Державні; регіональні; підприємства, що приймаються на рівні організації
За типом інновації	Новий товар; нова послуга; новий метод виробництва; новий метод управління; новий ринок; нове джерело сировини.
Відношення до наявних систем	Підричний інноваційний проєкт, що пропонує абсолютно нову систему, передбачає відмову від існуючих моделей, має на меті завоювання існуючих або абсолютно нових ринків; підтримуючий інноваційний проєкт, метою якого є удосконалення існуючих систем, підвищення їх якості.
За масштабом	Малий проєкт; середній проєкт; мегапроєкт.
За термінами реалізації	Короткострокові (швидкісні) (до 1 року); середньострокові (від 1 року до 5 років); довгострокові (понад 5 років).
За ступенем завершеності	Закінчені; проміжні
За призначенням	Власні потреби підприємства, сумісне використання в цілях кооперації, продаж на ринку.
Відповідно до форми реалізації	Замовлення, вільний ринок, через посередника, франчайзинг.

Джерело: сформовано авторами на основі узагальнення досліджень

його готовність до реалізації. Також проводиться процес пошуку рішень для досягнення кінцевої мети проєкту і формування комплексу завдань і заходів, які пов'язані за часом, ресурсами і виконавцями. Елементи цього етапу включають порівняльний аналіз різних варіантів досягнення цілей проєкту, конкурсний добір потенційних виконавців, установлення ділових контактів, визначення вимог замовника і власника проєкту, розвиток концепції та основного змісту проєкту, планування, укладання субконтрактів, організація виконання проєктних робіт, складання плану реалізації проєкту, проведення торгів та ухвалення рішення про продовження робіт.

Ще одним важливим етапом є фаза виконання проєкту, під час якої здійснюється розгортання окремих компонентів проєкту та початок

отримання прибутку з вкладених інвестицій. На цьому етапі здійснюється робота з метою досягнення основних цілей проєкту, але варто зауважити, що ця стадія має підвищений ризик. Зазвичай, на цьому етапі вносяться коригування до проєктної документації залежно від складності проєкту та умов його реалізації.

Виконання проєкту включає ряд основних завдань:

- Організація торгів та укладання контрактів.
- Введення в дію системи управління проєктом.
- Організація виконання робіт.
- Впровадження засобів та способів комунікації між учасниками проєкту.
- Впровадження системи мотивації та стимулювання команди проєкту.

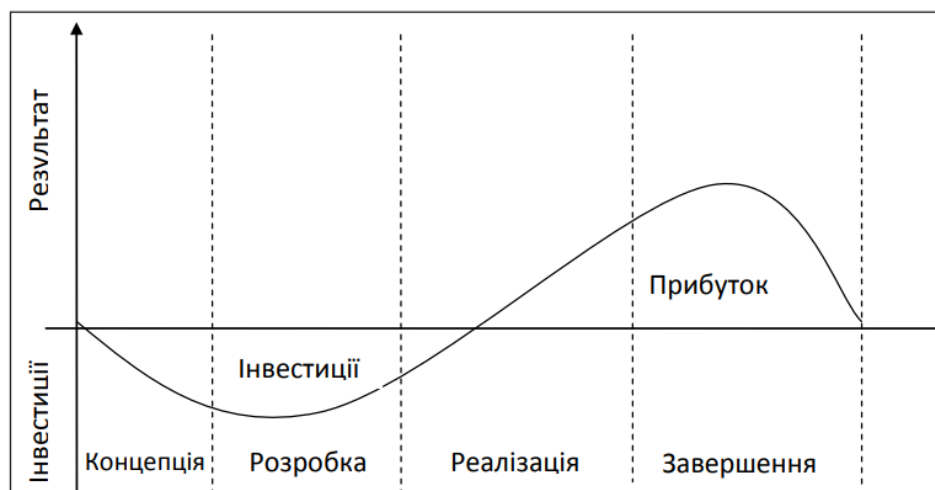

Рис. 1. Фази життєвого циклу інноваційного проєкту

Джерело: складено авторами за [2]

- Детальне проектування та технічна специфікація.
 - Оперативне планування робіт.
 - Встановлення системи контролю за виконанням робіт.
 - Організація та управління матеріально-технічним забезпеченням робіт.
 - Виконання робіт, передбачених проектом, включаючи будівельно-монтажні та пусконаладжувальні роботи.
 - Керівництво, координація робіт, забезпечення відповідності темпів, моніторинг прогресу, прогнозування стану, оперативний контроль і коригування основних показників проекту.
 - Вирішення виниклих проблем і завдань.
- Фінальною стадією є завершення проекту, коли досягаються кінцеві цілі, вирішуються конфлікти і проект закривається. Основні етапи цієї фази включають такі дії:
- Планування процесу завершення.
 - Проведення експлуатаційних випробувань продукту.
 - Підготовка персоналу для експлуатації відповідного об'єкта.
 - Підготовка необхідної документації.
 - Передача об'єкта замовнику.
 - Введення в експлуатацію.
 - Оцінка результатів проекту і підведення підсумків.
 - Підготовка звітної документації.
 - Закриття робіт і проектів.
 - Вирішення конфліктних ситуацій.
 - Використання залишкових ресурсів.
 - Збір фактичних даних та дослідних результатів для майбутніх проектів.
 - Розформування команди проекту.

Отже, процес розробки та впровадження інноваційного проекту використовує досягнення інноваційної діяльності для підвищення ефективності дії або процесу у відповідній сфері.

Для успішної реалізації інноваційного проекту необхідна комплексна діяльність, що охоплює створення та впровадження інноваційних продуктів. Це також пов'язано з проведенням наукових досліджень, оптимізацією технічних процесів, розробкою нових методів виробництва та пошуком інвесторів для фінансування проекту.

Інноваційна діяльність передбачає використання результатів наукових досліджень та розробок для випуску на ринок нових конкурентоспроможних товарів та послуг. Це призводить до появи нових або покращених продуктів та послуг. Інноваційний процес охоплює всі етапи створення та використання нововведень, включаючи зміни у соціальному та матеріальному середовищі.

У сучасних соціально-економічних системах інноваційний процес має циклічний характер, що передбачає неперервну реалізацію. На підприємствах, інноваційний процес включає діяльність, пов'язану з отриманням теоретичних знань та їх практичним використанням для створення і впровадження інноваційного продукту та його комерціалізації.

Життєвий цикл інноваційного продукту включає етапи його введення на ринок, пришвидшеного або сповільненого зростання попиту, досягнення зрілості, насичення ринку і спаду попиту. Життєвий цикл інноваційного проекту включає етапи ініціації, планування, виконання та завершення. Процес розробки та впровадження інноваційного проекту складається з таких етапів, як техніко-економічне обґрунтування проекту, його планування, розробка, виробничий цикл та завершальний цикл.

Етапи розроблення та впровадження інноваційного проекту можуть змінюватись в залежності від конкретного проекту та його особливостей. Однак основні етапи, які часто включаються в процес розроблення та реалізації інноваційного проекту, включають:

1. Етап ініціації: На цьому етапі визначають мету та обґрунтовують необхідність інноваційного проекту. Проводиться пошук та аналіз можливих ідей, оцінка їх потенціалу та прийняття рішення щодо подальшої розробки проекту.

2. Етап планування: На цьому етапі визначають конкретні цілі та завдання проекту, складається детальний план дій, встановлюються терміни та ресурси, необхідні для реалізації проекту. Проводиться аналіз ризиків та визначення стратегій їх управління.

3. Етап розробки: На цьому етапі проводиться розробка інноваційного продукту або послуги. Це включає проведення досліджень, розробку концепції, створення прототипів та тестування. Можуть здійснюватись виправлення та вдосконалення продукту на основі отриманих результатів.

4. Етап впровадження: На цьому етапі інноваційний продукт або послуга впроваджуються в практичну діяльність підприємства. Включає налагодження виробничих процесів, підготовку персоналу, встановлення необхідної інфраструктури та проведення тестування в реальних умовах.

5. Етап контролю та оцінки: Після впровадження проводиться моніторинг та оцінка результатів проекту. Визначаються ключові показники ефективності, аналізуються отримані дані та приймаються рішення щодо подальшого розвитку проекту.

6. Етап масштабування: У разі успішного впровадження та позитивних результатів,

проект може бути масштабований для більш широкого застосування. Це може включати розширення виробництва, запуск нових ринків або розширення географії послуг.

Важливо зазначити, що ці етапи не є жорсткими рамками і можуть змінюватись в залежності від конкретного проекту. Також можуть бути додаткові етапи, такі як маркетингові дослідження, залучення інвестицій, юридичне оформлення та інші.

У процесі розроблення та впровадження складного проекту створення та популяризації інноваційного продукту, ключовою основою повинен бути життєвий цикл інновації, що включає етапи створення концепції, розробки, впровадження та завершення. Основна програма спрямована на пошук інноваційних ідей, розробку інноваційного продукту, його впровадження та забезпечення підтримки серед споживачів. З організаційного погляду, управління таким проектом включає різні етапи та види діяльності.

Інноваційні проекти мають низку переваг, включаючи покращення технологічного рівня та продуктивності, що досягається завдяки впровадженню нових методів виробництва. Проте, варто зазначити, що розробка інноваційного проекту пов'язана з високим ризиком невдачі і фінансових втрат, тому необхідний ретельний аналіз отриманих результатів. Велику вагу має відповідальність особи, яка приймає рішення щодо подальших етапів проекту та його доцільності для продовження. До проектних подій слід підходити з великою обережністю.

Крім того, слід звернути увагу на наступні характеристики процесу інноваційних проектів:

1. Взаємозалежність: життєвий цикл інновації та інноваційний проект взаємодіють та впливають один на одного. Реалізація інноваційного проекту може вплинути на темпи та етапи

життєвого циклу інновації. Зростання попиту на інноваційний продукт може стимулювати розроблення нових проектів.

2. Керування ризиками: порівняння життєвих циклів інновації та інноваційного проекту допомагає ідентифікувати та керувати ризиками. Наприклад, під час зрілості інноваційного продукту, можуть виникнути проблеми з конкуренцією, що вимагає стратегічного планування та залучення ресурсів для розвитку нових інноваційних проектів.

3. Циклічність: інноваційний проект та життєвий цикл інновації можуть бути циклічними. Після завершення одного проекту може настати новий цикл розробки та впровадження інноваційного продукту. Аналіз циклічності допомагає визначити періоди зростання, спаду та можливі нові можливості для розвитку інновацій.

4. Потреба в оновленні: порівняння життєвих циклів інновації та інноваційного проекту підкреслює необхідність постійного оновлення та адаптації. Протягом життєвого циклу інновації можуть змінюватися потреби та вимоги споживачів, що вимагає розробки нових проектів та модифікації існуючих.

5. Перетин етапів: інноваційний проект може перетинати різні етапи життєвого циклу інновації. Наприклад, на етапі зростання попиту на інноваційний продукт може бути розроблений новий проект для підвищення його конкурентоспроможності.

Взагалі, порівняння життєвих циклів інновації та інноваційного проекту допомагає глибше зрозуміти їх взаємозв'язок, забезпечувати ефективне планування та управління процесами розроблення та впровадження інноваційних продуктів, а також адаптуватися до змін на ринку та забезпечити стійкий розвиток організації.

Таблиця 2

Зіставлення життєвих циклів інновації та інноваційного проекту

Стадії життєвого циклу інновації				
1 стадія	2 стадія		3 стадія	4 стадія
(етапи 1-2)	(етапи 3-4)	(етапи 5-6)	(етапи 7-9)	(етап 10)
Зародження ідеї інновації, її концепція	Створення, розробка інновації	Створення, виробництво інновації	Розповсюдження інновації	Споживання інновації
Стадії життєвого циклу інноваційного проекту				
1 стадія	2 стадія	3 стадія	4 стадія	5 стадія
Ініціація, виникнення ідеї, відбір кращої ідеї, створення концепції	Розробка моделі інновації: документальне оформлення інновації(технології, методи)	Реалізація проекту – виробництво	Розповсюдження, просування, маркетингова логістика інноваційного проекту	Споживання – завершення; Дифузія та розвиток інновації, завершення проекту

Джерело: складено за [2]

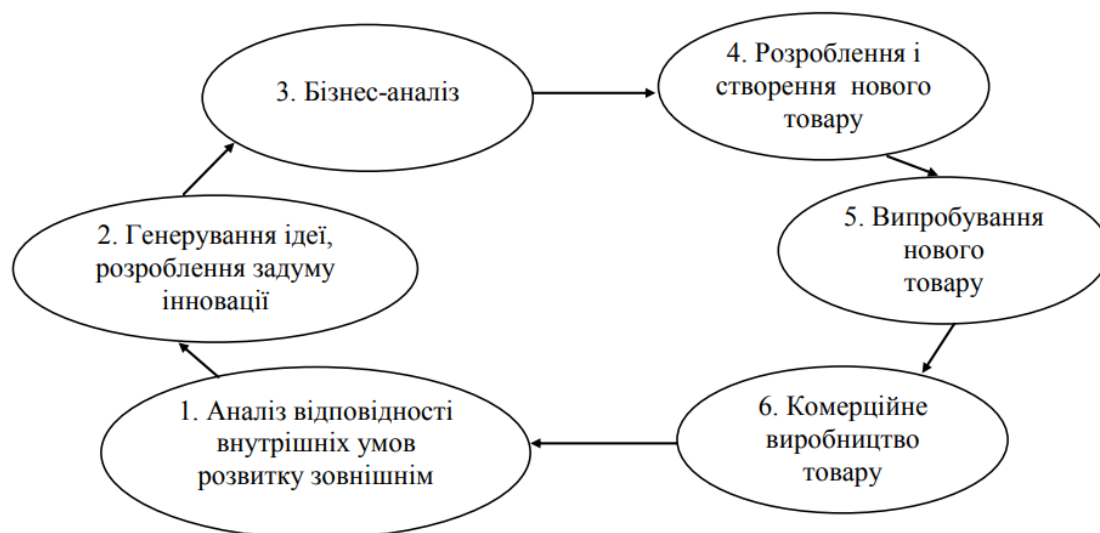

Рис. 2. Схема інноваційного циклу

Джерело: складено за [5]

Якість інноваційного проекту і створеної продукції, що випускається відповідно до нього, визначається ще на етапі проведення маркетингових досліджень. Під час цього етапу здійснюється оцінка відповідності внутрішніх можливостей розвитку підприємства (його потенціалу для інноваційного розвитку) зовнішнім факторам, що виникають на ринку (ринковим можливостям і загрозам). Цей етап є першим у циклі інноваційного процесу.

У подальшому, якість продуктивних інновацій визначається на етапах розроблення та відбору ідеї товару, а також на етапі розробки та перевірки цього задуму. Під час цих етапів враховуються основні параметри якості нового товару, які уточнюються під час перевірки задуму серед споживачів.

Далі, за допомогою бізнес-аналізу встановлюється відповідність нового товару вимогам споживачів та інших учасників ринку, які впливають на процеси виробництва та маркетингу товарної інновації, таких як постачальники, посередники та представники цільової аудиторії.

Далі, в процесі розроблення технічної (конструкторської та технологічної) документації параметри якості послідовно уточнюються і виражаються такими елементами: технічні вимоги до деталей, вузлів або виробів; правила контролю, випробування та приймання; методи вимірювання та контролю; вимоги до зберігання та транспортування; вимоги до передпродажного та післяпродажного сервісного обслуговування споживача; експлуатаційні вимоги; правила ремонту; процедури утилізації та інші (табл. 3).

Таблиця 3

Параметри якості, що відображаються у конструкторській, технологічній та експлуатаційній документації НДДКР як інноваційного проекту

Комплекти документів	Параметри якості
Конструкторська документація	
Креслення виробу	Параметри точності та якості поверхонь, технічні вимоги, правила випробування та приймання виробу тощо
Креслення вузлів	
Креслення деталей	
Специфікація	Вимоги до стандартних та уніфікованих вузлів, що входять до виробу
Технологічна документація	
Маршрутні карти	Методи вимірювання та контролю
Операційні карти	
Карти наладок	
Операційні ескізи	
Експлуатаційна документація	
Інструкції з експлуатації	Основні вимоги до зберігання та транспортування, експлуатаційні вимоги (наприклад, до монтажу та експлуатації); вимоги до сервісного обслуговування

Джерело: складено за [2]

Ці параметри можуть бути уточнені як після проведення лабораторних та ринкових випробувань, так і на різних етапах життєвого циклу товару.

Отже, відповідно до зазначеного вище, рівні забезпечення якості інноваційної продукції визначаються відповідно до етапів інноваційного циклу (рис. 2) і охоплюють всі етапи без винятку.

Висновки. Отже, інноваційні проекти працюють з системою поетапної перевірки та прийняття рішень, що дозволяє забезпечувати постійний контроль над результатами та рішеннями. Це дозволяє розробляти детальний план проектних робіт, забезпечуючи безперервний та поетапний контроль. Проміжні перевірки здійснюються для підтвердження, що організація, функціональне середовище та стратегія компанії відповідають завданням проекту та очікуванням споживачів. Результати цих перевірок можуть призвести до рекомендацій щодо переорієнтації або закриття проекту у разі відхилень від початкових цілей.

Таким чином, інноваційні проекти зазвичай мають більшу ефективність, але водночас

несуть і ризики. Для успішної реалізації інноваційного проекту важливо мати орієнтацію на сучасну збутову і маркетингову систему, висококваліфікований персонал, новітні технології, чітку концепцію впровадження продукту та місію підприємства. Крім того, необхідні система контролю та відповідальність за результат, вдосконалення технологій та покращення якості продукції, чітка інноваційна стратегія, ефективні управлінські рішення, оптимізація системи менеджменту, методика розрахунку ефективності нововведень та досягнення виробничо-фінансових показників. Крім того, важливо мати систему патентування і сертифікації нової продукції для забезпечення економічної безпеки підприємства.

Крім того, якість інноваційного проекту не обмежується лише якістю продукції, а охоплює широкий спектр аспектів, включаючи розроблення, виробництво та обслуговування. Забезпечення високої якості вимагає впровадження відповідних підходів, стандартів та принципів управління якістю, спрямованих на задоволення потреб і очікувань споживачів.

Бібліографічний список

1. Слободяник А.М., Плотник П.А., Зазимко С.А. Проблема впровадження сучасного управління агрохолдингом в умовах діджиталізації. *Ефективна економіка*. 2020. Вип. 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7808>
2. Слободяник А.М., Сиза В.О. Удосконалення моделі інтегрованої системи менеджменту якості на агропромислових підприємствах. *Агросвіт*. 2021. № 4. С. 45–50. DOI: <https://doi.org/10.32702/23066792.2021.4.45>
3. Слободяник А.М., Семіжон Є.М. Маркетингові аспекти ключових проблем промислових підприємств України. *Агросвіт*. 2021. № 3. С. 55–65. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2021.3.55>
4. Могилевська О., Слободяник А., Данилевська-Жугунісова О. Ключові аспекти ціноутворення як елемент маркетингової політики підприємства. *Економічний аналіз*. 2022. Т. 32. № 2. С. 140–145. DOI: <http://dx.doi.org/10.35774/econa2022.02.140>
5. Honcharov Yu.V., Mohylevska O.Yu., Romanova L.V., Feschenko O.L. Innovative concept of the development of national economy. *Науковий вісник НГУ*. 2019. № 2. С. 137–145. DOI: <https://doi.org/10.29202/nvngu/2019-2/20>
6. Abuselidze G., Slobodanyk A. Marketing Aspects of the Key Issues of Agricultural Machinery in the Industrial Enterprises. *Journal of Optimization in Industrial Engineering*. 2022. Vol. 15(1). P. 311–320. DOI: <https://dx.doi.org/10.22094/joie.2021.1921197.1819>
7. Zaitsev Y.O., Ponomariov O.S., Krasnorutskiy O.O., Slobodanyk A.M., Guley A.I. Analysis of the Modern Monitoring Implementation Methods as the Main Stage of Digitalization of the Agrarian Enterprises. *International Journal of Advanced Science and Technology*. 2020. № 29(6s). P. 1014–1021. URL: <http://serc.org/journals/index.php/IJAST/article/view/9098>
8. Каціцка Г., Намлієв Є. Кризові явища як основа виникнення дестабілізаційних процесів в економіці: актуальність теорій та розвиток кризисологічних досліджень. *Київський економічний науковий журнал*. 2023. № 1. С. 103–116. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2023-1-13>

References

1. Slobodanyk, A., Plotnyk, P. and Zazymko, S. (2020) The problem of implementation of the modern agroholding management in the conditions of digitalization. *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 4. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7808>
2. Slobodanyk, A. and Syza, V. (2021) Improvement of the model of the integrated quality management system at agro-industrial enterprises. *Agrosvit*, no. 4, pp. 45–50.
3. Slobodanyk, A. and Semyshon, Y. (2021) Marketing aspects of key problems of industrial enterprises of Ukraine. *Agrosvit*, no. 3, pp. 55–65.

4. Mogilevska, O., Slobodyanyk, A., and Danilevska-Zhugunisova, O. (2022) Key aspects of pricing as an element of enterprise marketing policy. *Economic analysis*, no. 32 (2), pp. 140–145. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2022.02.140>
5. Honcharov Yu.V., Mohylevska O.Yu., Romanova L.V., Feschenko O.L. (2019) Innovative concept of the development of national economy. *Naukovyi visnyk NHU*, no. 2, pp. 137–145. DOI: <https://doi.org/10.29202/nvngu/2019-2/20>
6. Abuselidze, G., Slobodanyk, A. (2022) Marketing Aspects of the Key Issues of Agricultural Machinery in the Industrial Enterprises. *Journal of Optimization in Industrial Engineering*, no. 15(1), pp. 311–320. DOI: <https://dx.doi.org/10.22094/joie.2021.1921197.1819>
7. Zaitsev Y.O., Ponomariov O.S., Krasnorutskiy O.O., Slobodanyk A.M., Guley A.I. (2020) Analysis of the Modern Monitoring Implementation Methods as the Main Stage of Digitalization of the Agrarian Enterprises. *International Journal of Advanced Science and Technology*, no. 29(6s), pp. 1014–1021. Available at: <http://sersec.org/journals/index.php/IJAST/article/view/9098>
8. Kacicka G. & Namliiev Y. (2023) Crisis phenomena as the basis for the emergence of destabilizing processes in the economy: the relevance of theories and development of crisisology research. *Kyiv Economic Scientific Journal*, no. (1), pp. 103–116. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2023-1-13>

Стаття надійшла до редакції 22.08.2023

Serhii Pavlovskiy

Doctor of Medical Sciences, Professor, Director of the
Communal Research Institute
"Research Institute of City Development"
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4087-6256>

Natalia Melnyk

Director of the
Department of Economics and Investments
of the Executive Body of the Kyiv City Council
(Kyiv City State Administration)
ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-8452-907X>

Olga Kosyak

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of Global Economics Department,
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2637-4572>

THEORETICAL ASPECTS OF THE INNOVATION PROJECT: ESSENCE AND STAGES OF DEVELOPMENT

Objective. The article is devoted to the study of scientific knowledge about the methods of evaluation of innovative projects, as well as the implementation of the obtained results in practice to increase the efficiency of management of innovative processes. **Methods.** The authors, based on the analysis of scientific knowledge on the methods of evaluating innovative projects, found out that, in general, an innovative project aims to stimulate development and changes in the economy by introducing new ideas and technologies that bring economic benefits and contribute to strengthening the organization's position on the market. **Results.** It has been proven that the introduction of innovations becomes necessary to ensure the success of the enterprise, as they allow to open new markets, create competitive advantages and expand the sphere of influence. It was established that in order to create a new project at the enterprise, it is necessary to determine the direction of work, taking into account the peculiarities and specifics of the enterprise's activity. The author's research and analysis showed that the process of developing and implementing an innovative project uses the results of innovative activity to increase the efficiency of the process or activity in the relevant field. At the same time, the quality of the innovative project and the products produced in accordance with it are determined at the stage of marketing research. At this time, the assessment of the compliance of the internal development opportunities of the enterprise (its potential for innovative development) with external factors arising on the market (market opportunities and threats) is carried out. **Practical significance.** Thus, innovative projects are often more efficient, but at the same time risky. For the successful implementation of an innovative project, it is important to have a focus on a modern sales and marketing system, highly qualified personnel, the availability of the latest technologies, a clear concept of product implementation and the enterprise's mission.

Keywords: innovation, business landscape, innovation project, innovation process management, innovation product, innovation life cycle.